

Анотація: *There are several stages of development of financial inclusion in Ukraine, which are investigated. The essence of cryptocurrencies is analyzed and the role of cryptocurrencies in financial inclusion is determined.*

Ключові слова: *financial inclusion, cryptocurrency, crypto market.*

Науковий керівник:

Сіренко Н.М.

*завідувачка кафедри фінансів банківської справи та страхування,
докторка економічних наук, професорка,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 330.3:336.74

КРИПТОВАЛЮТА – НОВА ЕРА ІНВЕСТУВАННЯ

Заяць Олександр Романович

здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено питання криптовалюти як інструмента інвестування; розглянуто такі поняття як криптовалюта, блокчейн, криптогаманець; здійснено SWOT-аналіз на основі експертних оцінок; розглянуто історичний розвиток цінового показника Bitcoin.*

Ключові слова: *криптовалюта, блокчейн, криптогаманець, Bitcoin, майнинг, халвінг.*

Сучасний світ і гроші дуже тісно пов'язані. Люди важко працюють для забезпечення свого життя всіма матеріальними й нематеріальними благами. Проте фінансово-грамотні люди розуміють, що гроші не просто інструмент для отримання бажаного продукту чи послуги. Гроші можуть робити ще більше грошей. Для цього люди інвестують свої заощадження в перспективні проекти, нерухомість, цінні папери, дорогоцінні метали, акції. І в столітті інформації з'являється новий вид інвестицій – криптовалюта.

Зовсім мала частина людей є інвесторами. Зазвичай заощадження зберігаються на банківських рахунках або у вигляді готівки вдома. У кращому випадку кошти кладуться під депозит у банках. Проте кошти повинні працювати та приносити прибутки. На нашу думку, це найлегше і найефективніше можна зробити саме інвестувавши заощадження у криптовалюту.

Питанням інвестування в криптовалюту займалися такі науковці як Ю. І. Онищенко, С. Ю. Капсамун, В. П. Горин, І. М. Гонак, О. О. Захаркін, Л. С. Захаркіна та ін.

Криптовалюта – це цифрові гроші, за основу яких взята технологія блокчейн, яка є децентралізованим цифровим реєстром, що записує дані транзакцій і надійно їх зберігає на великій кількості комп'ютерів [1].

Технологія блокчейн забезпечує безпечність даних завдяки криптографії та консенсусним механізмам. Блокчейн надійно записує транзакції між двома особами й захищає від несанкціонованого доступу інших осіб [2].

Перше, що потрібно щоб стати інвестором та почати працювати з криптовалютою – криптогаманець. Він не має фізичної форми, отже всі транзакції будуть проходити через мережу. Завдяки йому можна купувати, передавати, зберігати та продавати криптовалюту. У ньому ж можна спостерігати історію купівель/продажів, поточний баланс. Наступний крок – обрати біржу, на якій будуть здійснюватися транзакції. Бірж безліч, проте найпопулярнішими є Binance, Bybit, Gate.io, MEXC, Coinbase Exchange. І найголовніше, що треба для роботи з криптовалютою – обрати актив, яким бажає інвестор торгувати. Для цього потрібно знайти інформацію про проект, тобто про криптовалюту, проаналізувати її та зробити висновки. Однак, бажано обирати актив з маленьким показником волатильності. Такі активи мають більш стабільні графіки росту, що допоможе не втратити кошти, або навіть примножити їх.

Ринок криптовалют переповнений різноманітним активів. Інформацією на жовтень 2022 року було нараховано більш як 13 тис. криптовалют [3]. Найпопулярніші з них Bitcoin (BTC), Ethereum, BNB. Проте найвідомішим залишається BTC. BTC є першою криптовалютою, засновник якої й придумав технологію блокчейн. Обсяг BTC займає більш ніж половину усього обсягу крипторинку. Цей фактор сильно впливає на тенденції ринку. Якщо відбуваються якісь зміни в BTC, то вони відображаються і на інших криптоактивах. Зріст або зниження ціни на BTC призводить до таких самих змін в усьому крипторинку. Ціна BTC на березень 2024 року становить 67 тис. дол. США, що робить його найдорожчим активом.

Емісія криптовалюти відбувається шляхом майнінгу. Майнінг – це видобуток цифрової валюти за допомогою криптоферм. Криптоферма – велика кількість комп'ютерів, які й видобувають криптовалюту. Під час майнінгу транзакції перевіряються та об'єднуються у блоки. Цей процес супроводжується розв'язання складних математичних задач. Коли блок було створено, він приєднується до блокчейну [4]. Майнінг вимагає дуже велику кількість електроенергії через велику кількість комп'ютерів. Існує також такий процес як халвінг. Халвінг – це зменшення нагороди за видобуток криптоактиву у двічі. Ця подія відбувається кожні 4 роки. Халвінг BTC є найважливішою подією, бо його ціна найвища серед інших криптовалют.

У цілому виникає питання щодо ризиків криптовалюти, сильних та слабких сторін, перспектив розвитку. Для більш чіткого розуміння цих аспектів проведено SWOT-аналіз (табл. 1).

Таблиця 1. SWOT-аналіз інвестування в криптовалюту

Елементи SWOT – аналізу	Ваговий коефіцієнт	Бальна оцінка	Результати	Елементи SWOT – аналізу	Ваговий коефіцієнт	Бальна оцінка	Результати
S = Strengths (Сильні сторони)				W = Weaknesses (Слабкі сторони)			
Відсутність посередників	0,3	5	1,5	Високий рівень волатильності	0,3	3	0,9
Висока швидкість транзакцій	0,3	5	1,5	Концентрованість активу	0,4	5	2
Спрощує передачу грошей за кордон	0,2	4	0,8	Використання для незаконних покупок	0,2	4	0,8
Неможлива зміна записів в транзакціях	0,2	3	0,8	Цифровий слід від транзакцій	0,1	3	0,3
Усього			4,6	Усього			4,0
Елементи SWOT – аналізу	Ваговий коефіцієнт	Бальна оцінка	Результати	Елементи SWOT – аналізу	Ваговий коефіцієнт	Бальна оцінка	Результати
O = Opportunities (Можливості)				T = Threats (Загрози)			
Примножити свої грошові кошти	0,5	5	2,5	Втратити грошові невдало інвестувавши	0,4	4	1,6
Прийняття державою криптовалюти як платіжного засобу	0,2	4	0,8	Кібератаки на криптогаманці	0,3	4	1,2
Розвиток блокчейну та впровадження нових технологій на його основі	0,3	5	1,5	Можливість заборони через децентралізацію криптовалюти	0,3	4	1,2
Усього			4,8	Усього			4,0

Джерело: сформовано та розраховано автором із використанням експертних оцінок

Загальний результат сильних сторін та можливостей криптовалюти більші ніж слабкі сторони та загрози, що свідчить про її перспективність. Динаміку росту BTC відображено на рис. 1.

На першій позначці BTC коштував 10 тис. дол. США. Ціна на 7 березня 67,3 тис. дол. США. Тобто ціна у проміжку з вересня 2020 року до березня 2023 року виросла на 573 відсотків. Також можна побачити зони купівлі у травні 2021 року, у травні та грудні 2022 року, березні, липні, вересні 2023 року. Якщо продати активи на їх максимумах (листопад та квітень 2021 року), тоді отримаємо прибуток. Однак всі ці «стрибки» відбувалися під впливом зовнішніх факторів. Ніхто не знає де мінімум, а де максимум ціни криптоактиву, проте аналізуючи світові новини, великі транзакції та новини криптовалюти можна передбачити ріст. Інвестиції можна робити як довгострокові, так і короткострокові, або середньострокові. Головне вчасно купувати та продавати активи.

Рисунок 1 – Динаміка росту BTC, вересень 2020 року–березень 2024 року
Джерело: сформовано автором на сайті TradingView [5]

Криптовалюта все глибше проникає у наше життя. У деяких країнах можна придбати певні дорогі товари за криптовалютою: авто, нерухомість. Загалом статус BTC є невизначеним, однак Центральноафриканська Республіка визнає BTC законним платіжним засобом. Такі країни як Німеччина, Сінгапур не визнають криптовалюту як офіційний платіжний засіб, проте дозволяють її використовувати. Але все ж таки статус криптовалюти залишається невизначеним через законодавство країн. В Україні криптовалюта не заборонена законодавством та має невизначений статус.

Отож, криптовалюта має потенціал у сфері інвестицій. Кожен має можливість вкласти власні кошти у криптовалюту та примножити їх. Проте треба розуміти всі ризики при їх купівлі. Чим раніше вкласти гроші, тим більше вони будуть працювати. Держава ж може провести заходи для населення щодо проінформованості у сфері інвестицій. Особливу увагу слід приділити криптовалюті. Таким чином люди отримують можливість примножити свої накопичення та збільшити обсяг грошових коштів в країні.

Список використаних джерел:

1. Про криптовалюту. Що це та як з нею працювати. URL: <http://surl.li/nexfb>.
2. Що таке блокчейн? URL: <http://surl.li/pjehr>.
3. Кількість криптовалюти. URL: <http://surl.li/rimpa>.
4. Майнинг. URL: <http://surl.li/rimox>.
5. Графіки аналізу криптоактиву. URL: <https://www.tradingview.com/>.

Abstract: *The article investigates the issue of cryptocurrency as an investment object. Such concepts as cryptocurrency, blockchain, crypto wallet are considered. A SWOT analysis based on expert opinions is carried out. The historical development of the bitcoin price index is analyzed.*

Keywords: *cryptocurrency, blockchain, cryptocurrency wallet, bitcoin, mining, halving, SWOT analysis of cryptocurrency, bitcoin growth chart, bitcoin status.*

Науковий керівник:

Мікуляк К. А.,

асистент

*кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 339.97

ІТ-ГАЛУЗЬ ЯК ДРАЙВЕР ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Зерницька Крістіна Олександрівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *в роботі досліджено потенціал ІТ-галузі України. Розглянуто значення підтримки та сприяння розвитку високих технологій. Висвітлено інноваційні розробки українських ІТ-компаній у сфері військово-технічного спрямування.*

Ключові слова: *ІТ-сфера, технології, підтримка, розвиток, війна, розробки.*

ІТ-галузь у воєнний час стала чи не єдиною галуззю економіки, яка не лише продовжує розвиватися, але й створює нові робочі місця, запускає нові проекти та приваблює інвестиції. Хоч повномасштабна війна вплинула на всі сфери економіки, ІТ-галузь в майбутньому може стати одним з головних драйверів розвитку [1].

Підтримка та стимулювання розвитку передових технологій, зокрема в ІТ-галузі з метою використання її потенціалу під час війни та після неї може сприяти економічній трансформації країни та її регіонів у напрямку високотехнологічного розвитку, і в подальшому зміцнить конкурентоспроможність України на світовій арені. Крім того, ІТ-сектор продемонстрував свою стійкість під час війни. ІТ-бізнес швидко адаптувався до роботи в умовах війни, здійснивши масову релокацію персоналу та забезпечивши безперервність робочого процесу за допомогою створення безпечних умов праці для ІТ-спеціалістів, подбавши про наявність світла та інтернету за допомогою Старлінку та генераторів.

Завдяки тому, що вдалося втримати темпи зростання у сфері ІТ, цей сектор продовжує зберігати та створювати робочі місця, робить внесок в забезпечення військових потреб, бере активну участь у реалізації гуманітарних проєктів під час війни та залишається невід'ємною складовою під час реконструкції країни як на національному, так і на регіональному рівнях. Оскільки світові тенденції до технологічної та цифрової трансформації